

Område: Regional Udvikling
Afdeling: Vand og Jord
Journal nr.: 07/7173
Dato: 20. maj 2019

Udarbejdet af: Ida Holm Olesen
E-mail:
Telefon:

Notat vedr.

Udmøntning af midler til forureningerne efter Grindstedværket

Baggrund

Forureningerne efter Grindstedværket i Grindsted By og i Kærgård Klitplantage belaster Grindsted Å henholdsvis Vesterhavet og giver anledning til utryghed blandt borgere og turister.

Politisk vedtagne handleplaner har sikret, at regionen gennem hele sin levetid har opbygget viden om forureningerne og arbejdet for at sikre, at de ikke udgør en risiko for borgerne og det grundvand, der indvindes til drikkevand.

Implementering af EU's Vandrammedirektiv i Jordforureningsloven i 2014 samt de seneste års nye viden om forureningerne i særligt Grindsted By har givet fornyet fokus på forureningerne og mulighederne for oprensning.

Senest har Folketingets Finansudvalg via et aktstykke aftalt at afsætte 30 mio. kr. i 2019 og 20 mio. kr. i 2020 til indsatser over for forureningerne i Grindsted By og Kærgård Klitplantage.

Effekten af 50 mio. kr. udmøntet over to år skal ses i sammenhæng med, at den samlede omkostning til håndtering af forureningerne er "et større trecifret millionbeløb" i Grindsted By og ca. 95 mio. kr. i Kærgård Klitplantage. Forureningerne har spredt sig i undergrunden over en længere årrække, og erfaringerne fra Kærgård Klitplantage viser, at en omkostningseffektiv oprensning tilsvarende vil strække sig over en årrække.

Igangværende indsatser

I Regionsrådets budgetaftale for 2019 er der bevilget 10 mio. kr. over tre år til *"at igangsætte en systematisk udredning af mulighederne for at afværge belastningen fra jordforureningerne i Grindsted. I første fase afklares, hvilke midlertidige tiltag, der væsentligt kan reducere forureningen af Grindsted Å"*.

Planen for etablering af midlertidige tiltag har hidtil været at starte med at gennemføre en teknisk udredning af mulighederne i første halvår af 2019. Udredningen er nødvendig for at belyse tekniske muligheder såvel som omkostningerne ved midlertidige tiltag, herunder om etablering vil kunne rummes inden for den hidtidige bevilling på 10 mio. kr. Udredningen er planlagt til at kunne danne baggrund for politisk stillingtagen i Miljøudvalget 18. juni og efterfølgende i Regionsrådet.

Som følge af aktstykket er udredningens foreløbige konklusioner medtaget i planen for udmøntning. Denne plan fremskynder dermed den hidtil planlagte politiske behandling til Miljøudvalgets møde 24. maj og efterfølgende i Regionsrådet.

Sideløbende hermed har regionsrådet igangsat en sundhedsundersøgelse, der i første fase via en registerundersøgelse søger at afdække, hvorvidt der er en geografisk ophobning af specifikke sygdomme i og omkring Grindsted. Såfremt resultaterne giver anledning til en dyberegående og mere målrettet sundhedsundersøgelse blandt borgerne i Grindsted, er der allerede afsat 3 mio. kr. hertil.

Regionsrådet vedtog i 2017 en handleplan for den videre indsats over for forureningen i Kærgård Klitplantage, hvor den tilbageværende forurening er koncentreret i grundvandet under fire gruber. Som en del af handleplanen er der gennemført yderligere undersøgelser og etableret et demonstrations-oprensingsanlæg, der bygger på de foregående 10 års udviklingsarbejde. Undersøgelserne er afsluttet, og demonstrations-oprensingsanlægget er etableret og sat i drift.

Nødvendige forudsætninger for en effektiv oprensning

For at designe en omkostningseffektiv oprensning er det afgørende at vide

- hvilke stoffer forureningen består af
 - o Så der kan vælges en metode, der fjerner stofferne effektivt samt sikrer, at de ikke bliver omdannet til mere giftige stoffer
- hvor forureningen er placeret
 - o Så oprensningen sættes ind de rigtige steder og sikrer, at forureningen ikke spredes til ellers uforurenede områder
- hvilket omfang, forureningen har
 - o Så oprensningen bliver målrettet og skaleret rigtigt

Derudover er det afgørende at kende formålet med oprensningen. Med nutidens teknologi er det ikke realistisk at fjerne forureningerne efter Grindstedværket 100 %, men det kan være realistisk at nedbringe de risici, forureningerne udgør, til et acceptabelt niveau.

Hvilke stoffer

Mange års undersøgelser og udredningsarbejder betyder, at vi i dag har et godt kendskab til, hvilke stoffer forureningerne fra Grindstedværket består af. Udviklings- og oprensingsarbejdet i Kærgård Klitplantage giver os værdifuld viden om, hvordan stofferne spredes i jord og grundvand, og hvilke oprensningsmetoder, der kan være effektive. Valget af oprensningsmetoder er dog meget afhængig af lokale forhold, og da geologien i Grindsted er forskellig fra geologien i Kærgård Klitplantage, skal metoderne vurderes omhyggeligt, før der kan vælges oprensningsmetoder til forureningerne i Grindsted By.

Hvor forureningen er placeret

Vi kender den nøjagtige placering af forureningen i Kærgård Klitplantage samt af fire forureningskilder i Grindsted By (fabriksgrunden, Grindsted gl. losseplads, banegravsdepotet og afløbsgrøften). Der er til stadighed rygter om andre placeringer, og disse rygter er søgt efterprøvet gennem særligt det seneste år. Der er kommet to konkrete henvendelser, og på denne baggrund er der igangsat

undersøgelse af en losseplads i større afstand fra Grindsted jf. den politisk vedtagne arbejdsplan for 2019.

Hvilket omfang, forureningen har

Mange års undersøgelser betyder, at vi i dag har tilstrækkeligt kendskab til forureningen i Kærgård Klitplantage, samt til banegravsdepotet og afløbsgrøften. Grundvandsforureningerne fra fabriksgrunden og lossepladsen er ligeledes undersøgt i stort omfang, men på grund af forureningsfanernes store udbredelser, er kendskabet ikke så detaljeret som for de øvrige.

Risikovurdering og næste skridt

Estimater af omkostninger og varighed af de enkelte indsatser beskrevet i dette afsnit skal tages med forbehold, idet flere af indsatserne ikke har været i udbud. Derudover er der en væsentlig usikkerhed forbundet med estimaterne af varigheden mv.

Fabriksgrunden

Forureningen på selve fabriksgrunden udgør ingen risiko for omkringboende borgere, da grunden fortsat anvendes til erhverv. Mange års udvaskning af forurening til grundvandet betyder, at forureningen i dag påvirker Grindsted Å, men de seneste forsknings- og undersøgelsesresultater indikerer, at langt størstedelen af de stoffer, der er vandopløselige, i dag er vasket ud fra jorden på fabriksgrunden og er strømmet med grundvandet i retning mod åen. Det vil i givet fald betyde, at udvaskningen er gået ind i sin afsluttende fase, og at forureningen i grundvandet under byen og belastningen af åen med tiden vil falde, efterhånden som forureningen bliver skyllet ud. Forureningsfanen vil dog fortsat påvirke Grindsted Å mange år fremover, med mindre der gennemføres en oprensningsindsats. Det vil imidlertid kræve yderligere undersøgelser at vurdere tidshorisonten for en reduktion af belastningen af åen. Pt. belaster forureningsfanen Grindsted Å med ca. 235 kg vinylchlorid årligt, hvoraf ca. 100 kg kommer fra den mest koncentrerede del af forureningsfanen.

Udredning af mulighederne for etablering af et midlertidigt anlæg, der kan reducere udsivningen til Grindsted Å i den mest koncentrerede del af forureningsfanen, er igangsat i forbindelse med implementeringen af regionsrådets budgetforlig for 2019. Udredningen er i gang, og prognosen er pt., at det kan lade sig gøre at etablere et anlæg, der kan fjerne en meget stor del af den forurening, der tilføres anlægget. Der er dog en væsentlig usikkerhed forbundet med vurderingen af, hvor store mængder forurening, der kan tilføres anlægget.

Usikkerheden forstærkes af, at Billund Kommune har meddelt, at der hen over sommeren 2019 igangsættes en kloakreovering tæt ved den mest koncentrerede del af forureningsfanen. Formålet med reoveringen er at forhindre forurenede grundvand i at sive ind i kloaknettet, hvor det kan udgøre en risiko for indeklimaet i boliger. Det betyder, at grundvandsforholdene i området kan blive ændret, hvilket i praksis gør det umuligt på nuværende tidspunkt at forudsige, hvor stor en andel af forureningsfanen, der kan fanges af det midlertidige anlæg.

Der er imidlertid ingen grund til at tro, at kloakreoveringen mindsker belastningen af åen, og dermed vil relevansen af et rensningsanlæg være uændret og måske endda større, idet det må forventes, at mængden af forurenede grundvand, der siver direkte ud i åen, øges.

Et midlertidigt anlæg vil derfor i praksis blive et pilotanlæg, der reducerer belastningen af åen, samtidig med at der indsamles data og erfaringer med optimering, der kan indgå i designet af en eventuel fremtidig fuldskalaoprensning.

Næste skridt kan være

- Undersøgelser, der kan verificere den aktuelle udvaskning fra fabriksgrunden, danne basis for en prognose for den fremtidige udvaskning og dermed belyse oprensningsbehovet og effekten af en eventuel oprensning.
 - o Estimeret omkostning ca. 4 mio. kr.
 - o Estimeret varighed ca. 6 mdr.
 - o Kan gennemføres i 2019
- Etablering af pilot-rensningsanlæg ved Grindsted Å, der kan reducere forureningsbelastningen af åen samtidig med, at der indsamles erfaringer med rensningsprocessen.
 - o Estimeret omkostning til forundersøgelser inklusiv laboratorietest ca. 1,5 mio. kr.
 - o Estimeret omkostning til projektering og etablering ca. 8 mio. kr.
 - o Estimeret årlig driftsomkostning ca. 1,5 mio. kr.
 - o Estimeret etableringsperiode ca. 6-7 måneder. En kritisk forudsætning er indhentning af nødvendige tilladelser.
 - o Forundersøgelser, projektering og hovedparten af etableringen vil kunne gennemføres i 2019, og anlægget vil kunne sættes i drift i 2020. Samlet vurderes, at der kan afholdes udgifter for ca. 7-9,5 mio. kr. i 2019.

En endelig afdækning af forureningsudsivningen fra fabriksgrunden vil betyde, at en fremtidig oprensningsindsats med stor sikkerhed vil kunne målrettes effektivt.

Etablering og drift af et pilot-rensningsanlæg ved åen vil ligge i tråd med regionsrådets prioritering af midler i budgetaftalen for 2019. Anlægget vil reducere belastningen af åen og give en værdifuld erfaring, der kan afkorte forberedelsesperioden til en eventuel, fremtidig fuldskala-oprensning.

Lossepladsen

Affald fra Grindstedværket udgør kun en mindre del af det affald, der er deponeret på lossepladsen. Det resterende udgøres af andre typer affald som eksempelvis dagrenovation. En del af det flydende affald fra Grindstedværket er deponeret på lossepladsen i en grube lige som i Kærgård Klitplantage, hvor der er en koncentreret forurening i jorden og i grundvandet under gruben.

Ud fra den nuværende viden vurderes, at forureningen fra lossepladsen spredes med grundvandet mod Grindsted Å, men at forureningen endnu ikke er nået til åen. Det er uvist, om forureningen vil nå åen i fremtiden, eller om den vil være nedbrudt inden.

Næste skridt kan være

- Med henblik på vurdering af nødvendigheden af en oprensning kan der gennemføres undersøgelser, der kan afdække, hvorvidt forureningen vil påvirke åen i fremtiden.
 - o Estimeret omkostning 2 mio. kr.
 - o Estimeret varighed 12 måneder.
 - o Vil kunne startes i 2019 og afsluttes i 2020.

- Forarbejde til en oprensning af jordforurening i gruben. Indledningsvis vil der skulle gennemføres undersøgelser af det formodede grubeareal for at belyse effekten af en oprensning.
 - o Estimeret omkostning til forarbejdet 1 mio. kr. Estimeret omkostning til eventuel oprensning 15-30 mio. kr.
 - o Estimeret varighed af forarbejdet 6 måneder. Estimeret varighed for eventuel oprensning 9-12 måneder.
 - o Forarbejdet vil kunne gennemføres i 2019. Eventuel oprensning vil kunne gennemføres i 2020.

Det er således ikke fuldt afdækket, om der vil være en miljømæssig gevinst ved at gennemføre oprensning. Det kan dog alligevel overvejes at undersøge mulighederne for en oprensning for at tilvejebringe et velkvalificeret grundlag for en politisk stillingtagen hertil i 2020.

Banegravsdepotet

Banegravsdepotet er brugt til deponering af fast affald fra Grindstedværket, og depotet ligger på privat areal langs en offentlig sti. Regionen har tidligere gennemført undersøgelser og afværge der sikrer, at der ikke er mulighed for at komme i kontakt med forureningen. Derudover overvåger regionen udsivningen fra depotet og kan konstatere, at udsivningen er yderst begrænset og ikke udgør en risiko for det omgivende miljø.

Næste skridt kan være

- fortsat overvågning af udsivningen med henblik på at revurdere situationen, hvis udvaskningen mod forventning skulle øges.
 - o Overvågningen er en del af regionens eksisterende indsats og vil derfor ikke medføre ekstraomkostninger
- hel eller delvis bortgravning af depotet.
 - o En bortgravning af depotet er tidligere estimeret at koste i størrelsesordenen 110 mio. kr.
 - o En delvis bortgravning af depotet vil kunne skaleres efter det beløb, der er til rådighed. Der vil dog være væsentlige omkostninger forbundet med opstart af en bortgravning, og en inddeling af opgravningen i flere etaper vurderes at fordyre projektet væsentligt, og derfor kan en faseopdeling ikke anbefales.
 - o Estimeret varighed af bortgravning vil være 3-6 måneder, men forud herfor vil der skulle bruges estimeret mindst 6 måneder på projektering, EU-udbud og indhentning af tilladelser.
 - o Bortgravning vil være forbundet med væsentlige gener for de omkringboende, da der vil skulle iværksættes væsentlige sikkerhedsforanstaltninger for at undgå spredning af forurening.
 - o Projektering, EU-udbud og indhentning af tilladelser vil kunne gennemføres i 2019, og en delvis bortgravning vil kunne gennemføres i 2020.

En bortgravning af banegravsdepotet vil ikke give en væsentlig miljø- eller sundhedsmæssig gevinst. En bortgravning vil derudover medføre betydelige gener for borgerne i Grindsted, og da en bortgravning derudover ikke kan anbefales faseopdelt, indgår bortgravning ikke i planen for udmøntning af midlerne.

Afløbsgrøften

Spildevandet fra Grindstedværket har passeret gennem afløbsgrøften på sin vej mod Grindsted Å. Der har derfor været risiko for, at forureningen i spildevandet undervejs har forurennet jorden og grundvandet omkring afløbsgrøften. Undersøgelser har vist, at denne afsmitning har været begrænset, og forureningen omkring afløbsgrøften vurderes derfor ikke at udgøre en risiko. Der foreslås derfor ikke nogen næste skridt.

Kærgård Klitplantage

Forureningen i Kærgård Klitplantage belaster Vesterhavet med store mængder forurenende stoffer, herunder ca. 800 kg vinylchlorid årligt. Resultaterne fra demonstrations-oprensningen dokumenterer, at oprensningsmetoden er effektiv, og dermed foreligger grundlaget for en fuldskalaoprensning.

Demonstrationsanlægget dækker hele den ene af de fire gruber, og en fuldskalaoprensning kan igangsættes med kort varsel ved at opskalere driften af demonstrationsanlægget og igangsætte etablering af oprensningsanlæg i en eller flere af de øvrige gruber.

I forbindelse med EU-udbud af demonstrationsanlægget er der indhentet optioner på fuldskalaoprensning, der derfor vil kunne igangsættes med kort varsel. Driften af fuldskalaoprensningsanlæggene i efterfølgende år vil kunne skales efter den finansiering, der er til rådighed.

Baggrunden for, at det nu er muligt at gennemføre en fuldskala-oprensning i Kærgård Klitplantage er, at der gennem det sidste årti er blevet arbejdet målrettet med at udvikle teknologier til oprensning af den komplekse grundvandsforurening, som stammer fra det tidligere Grindstedværk. Arbejdet har omfattet vurdering af mulige oprensningsmetoder, afprøvning af metoderne i laboratoriet og efterfølgende afprøvning i pilotskala i demonstrationsanlægget. Det har resulteret i, at der er udviklet en kombination af afværgemetoder, som kan anvendes til oprensning af forurening under grundvandsspejlet. I det igangværende demonstrationsanlæg i grube 3 arbejdes der med at afprøve og finpudse teknologierne, samt at dokumentere, at metoderne virker i fuldskala.

I forbindelse med en fuldskalaoprensning i Kærgård vil der kunne gennemføres yderligere udviklingsprojekter, der vil understøtte videnopbygning til gavn for en langsigtet, omkostningseffektiv indsats over for forureningerne i Grindsted. Særligt en af metoderne – stimuleret reduktiv dechlorering, der er en biologisk proces – vurderes at have et potentiale for overførsel til grundvandsforureningerne under Grindsted By. Det er særlig relevant i forhold til forureningsfanen fra fabriksgrunden, hvor forureningssammensætningen ligner forureningssammensætningen i grundvandet i Kærgård. Før metoden kan bruges i Grindsted, skal den imidlertid modificeres, så den passer til de særlige forhold som findes i forureningsfanen under Grindsted By. For at afdække potentialet vil der skulle gennemføres:

- 1) Indledende laboratorieforsøg med grundvand fra Grindsted for at teste hvilke modifikationer, der skal gennemføres.
- 2) Pilotforsøg for at demonstrere, at metoden virker i Grindsted

Næste skridt kan være

- Estimeret omkostning til fuldskalaoprensning er ca. 95 mio. kr. Udgifterne vil være fordelt over oprensningens varighed.

- Estimeret varighed af oprensningen er 5-6 år under forudsætning af fuld finansiering.
- I 2019 vil driften af demonstrationsanlægget i grube 3 kunne opskales ved injektion af yderligere oprensningsmidler. Dermed fremskyndes oprensningen. Estimeret omkostning 4 mio. kr. Den fremadrettede drift vil være uændret i intervallet 1-6 mio. kr. årligt afhængig af de midler, der er til rådighed. Ved en årlig driftsinvestering på 6 mio. kr., fås den hurtigst mulige oprensning, men oprensningen kan holdes kørende for ned til 1 mio. kr. årligt. Hvis oprensningen strækkes ud over mange år, vil der dog være ekstraomkostninger på den samlede økonomi som følge af flere mobiliseringer, mere overvågning af oprensningseffekten og en længere driftsperiode.
- I 2019 vil der kunne etableres oprensningsanlæg i en eller flere af de tre tilbageværende gruber. Rækkefølgen vil være grube 1, grube 4 og til sidst grube 2.
Estimeret omkostning grube 1: ca. 4 mio. kr., grube 4: ca. 5 mio. kr., grube 2: ca. 6 mio. kr. dvs. totalomkostning ca. 4, 9 eller 15 mio. kr.
Anlæggene vil kunne sættes i drift i 2020, og driftudgifterne vil kunne skaleres efter de midler, der er til rådighed. Jo større investering – jo hurtigere oprensning.
Den hurtigste oprensning fås ved en driftinvestering på 6 mio. kr. årligt pr. grube, men driften kan køre for ned til ca. 1 mio. kr. pr. grube.
Ved en årlig driftsinvestering på 6 mio. kr. pr. grube, fås den hurtigst mulige oprensning, men oprensningen kan holdes kørende for ned til 1 mio. kr. årligt pr. grube. Hvis oprensningen strækkes ud over mange år, vil der dog være ekstraomkostninger på den samlede økonomi som følge af flere mobiliseringer, mere overvågning af oprensningseffekten og en længere driftsperiode.
- Udviklingsprojekt med henblik på at understøtte overførbare oprensningserfaringer til forureningerne i Grindsted By og dermed bidrage til en eventuel, fremtidig fuldskalaoprensning i Grindsted: ca. 2 mio. kr. Det er usikkert, om udgifterne vil kunne afholdes i 2019.

Statslig medfinansiering af indsatserne

Der er to muligheder i spil:

- 1) Det er tidligere aftalt mellem Miljøministeriet og Danske Regioner, at der i 2019 skal gennemføres forhandlinger om finansiering af indsatser over for forureninger, der truer overfladevand, herunder forureningerne i Kærgård og Grindsted By. Forhandlingerne gennemføres ikke på denne side af et folketingsvalg.
- 2) Regeringen og Dansk Folkeparti har aftalt, at der skal afsættes i alt 100 mio. kr. i 2019 og 2020 til oprensning af generationsforureningerne, der stammer fra Grindstedværket (Grindsted by og Kærgård Klitplantage) samt Cheminova på Harboøre Tange.
Midlerne fordeles med 60 mio. kr. i 2019 og 40 mio. kr. i 2020. Midlerne i 2019 bevilges via et aktstykke, der 2. maj 2019 er tiltrådt af Folketingets Finansudvalg. Midlerne fordeles ligeligt mellem forureningerne efter Grindstedværket og Cheminova.
Dermed har Region Syddanmark fået tildelt 30 mio. kr. i 2019 og yderligere 20 mio. kr. i 2020 til indsatser i forhold til forureningerne i Grindsted By og Kærgård

Rammer for udmøntning

Af aktstykket fremgår følgende:

”Der afsættes 50 mio. kr., heraf 30 mio. kr. i 2019, til, at Region Syddanmark kan påbegynde en indsats på en eller flere af følgende opgaver:

- *Etablering af et anlæg, der over en årrække renses en væsentlig del af det forurenede grundvand, der løber fra fabriksgrunden i Grindsted til Grindsted Å, og som umiddelbart skønnes at udgøre den største trussel for vandmiljøet i åen og borgernes rekreative anvendelse af åen.*
- *Bortgravning af den mest forurenede del af lossepladsen i den sydlige del af Grindsted by.*
- *Bortgravning af en del af Banegravsdepotet i Grindsted.*
- *Oprensning af den tilbageværende del af forureningen i Kærgård Klitplantage.”*

Aktstykket med tilhørende spørgsmål og svar er vedlagt som bilag 1.

Derudover har staten tidligere medfinansieret den hidtidige indsats i Kærgård Klitplantage med 25 mio. kr. Indsatserne i den nuværende handleplan er udelukkende finansieret af Region Syddanmark.

Mest oprensning hurtigst muligt - Muligheder og prioritering for udmøntning af 30 mio. kr. i 2019

Der er væsentlige usikkerheder forbundet med den fremadrettede finansiering og prioritering af indsatserne. Derfor fokuseres prioriteringen af de næste skridt på mulighederne for udmøntning af 30 mio. kr. til indsatser i 2019, samtidig med at mulighederne for indsats i 2020 tages med i betragtning. I prioriteringen er der lagt vægt på, at indsatserne supplerer de initiativer, Regionsrådet allerede har igangsat i forbindelse med handleplanen for Kærgård Klitplantage og budgetforligsaftalen vedr. Grindsted By.

Ved prioriteringen er der lagt vægt på at reducere den årlige miljøbelastning fra Grindstedværkets forureninger mest muligt hurtigst muligt. Derudover er der lagt vægt på undersøgelser, der er nødvendige for at udarbejde den bedst mulige langsigtede plan for oprensning i Grindsted By.

Derfor gives højeste prioritet til etablering af et pilot-rensningsanlæg, der på kort sigt kan reducere forureningsbelastningen af Grindsted Å med blandt andet vinylchlorid og samtidig sætte fart i forberedelserne af en eventuel, fremtidig fuldskalaoprensning. Derudover prioriteres undersøgelser af udvaskning fra fabriksgrunden, forarbejde til en eventuel delvis oprensning på lossepladsen og en afklaring af lossepladsens fremtidige belastning af Grindsted Å. De resterende midler anvendes til påbegyndelse af fuldskalaoprensning i Kærgård Klitplantage samt et udviklingsprojekt i forhold til overførbare til Grindsted By.

Beslutningen om prioritering af midlerne genoptages primo 2020, hvor en række af de igangsatte initiativer forventes at kunne danne et forbedret grundlag for endelig beslutning om de videre indsatser, herunder hvorvidt den delvise oprensning af

lossepladsen skal gennemføres. I denne sammenhæng vil det kunne overvejes at drøfte mulighederne for regional medfinansiering af yderligere indsatser.

I tabellen med muligheder for indsatser er de prioriterede indsatser markeret med grønt. Indsatser i forhold til banegravsdepotet er fravalgt, da forureningen her ikke vurderes at udgøre en risiko, og en faseopdeling ikke kan anbefales. De prioriterede indsatser beløber sig til 26,5-31,5 mio. kr., idet der tages højde for usikkerheder.

Indsatsmulighed	Udgift, der kan afholdes i 2019	Konsekvenser for 2020 mm.
Etablering af pilot-rensningsanlæg ved Grindsted Å.	7-9,5 mio. kr.	Op til 1,5 mio. kr. til etablering samt 1,5 mio. kr. til drift i 2020. Efterfølgende vil den estimerede, årlige driftsudgift være ca. 1,5 mio. kr. Hertil kommer udgifter til videreudvikling og optimering af anlægget, såfremt det viser sig nødvendigt af hensyn til forberedelse af en eventuel fuldskalaoprensning.
Yderligere undersøgelse af udvaskningen fra fabriksgrunden mod åen for at sikre, at eventuel, fremtidig oprensning målrettes rigtigt.	4 mio. kr.	
Undersøgelser af lossepladsens fremtidige påvirkning af Grindsted Å for at sikre, at en eventuel, fremtidig oprensning målrettes rigtigt.	1-2 mio. kr.	0-1 mio. kr.
Forarbejde til en oprensning af jordforurening i gruben på lossepladsen	1 mio. kr.	Selve oprensningen af gruben er foreløbig estimeret til 15-30 mio. kr. i 2020, hvis den viser sig relevant at gennemføre (baseret på erfaringer fra Kærgård Klitplantage).
Hel eller delvis opgravning af banegravsdepotet	0 mio. kr.	Forureningen vurderes ikke at udgøre en risiko, og en faseopdeling kan ikke anbefales.
Udviklingsprojekt med henblik på at understøtte overførbare oprensningserfaringer fra Kærgård Klitplantage til Grindsted By	0,5-2 mio. kr.	0-1,5 mio. kr. (Afhænger af, hvor meget der kan gennemføres i 2019)
Opskalering af oprensningen i grube 3 i Kærgård Klitplantage:	4 mio. kr.	Udgifter til årlig drift. Kan skaleres efter de midler, der er til rådighed, men vil ligge i størrelsesordenen 1-6 mio. kr. årligt

Etablering af oprensingsanlæg i en eller flere af de tilbageværende tre gruber i Kærgård Klitplantage.	Grube 1: 4 mio. kr.	Udgifter til årlig drift. Kan skaleres efter de midler, der er til rådighed, men forventes at ligge i størrelsesordenen 1-6 mio. kr. pr. grube årligt.
	Grube 4: 5 mio. kr.	
	Grube 2: 6 mio. kr.	

Administrationens samlede anbefaling

Administrationen anbefaler samlet:

At de statslige midler udmøntes i tråd med Regionsrådets tidligere beslutninger og prioriteringer, og at midlerne derfor i 2019 udmøntes til indsatser, der peger frem mod fuldskala-oprensninger af de forureninger fra Grindstedværket, der udgør en risiko for mennesker og miljø:

- Etablering af et pilot-rensningsanlæg ved Grindsted Å
- Undersøgelser af udvaskning fra fabriksgrunden
- Forarbejde til en eventuel delvis oprensning på lossepladsen
- Afklaring af lossepladsens fremtidige belastning af Grindsted Å.
- De resterende midler anvendes til påbegyndelse af fuldskalaoprensning i Kærgård Klitplantage samt et udviklingsprojekt i forhold til overførbare til Grindsted By.

At prioritering af de 20 mio. kr. fra de statslige midler, der udmøntes i 2020, optages til politisk drøftelse igen primo 2020, hvor en række af de igangsatte initiativer forventes at kunne danne et forbedret grundlag for endelig beslutning om de videre indsatser, herunder hvorvidt den delvise oprensning af lossepladsen skal gennemføres. I denne sammenhæng fremlægges også en plan for udmøntning af den resterende del af regionsrådets bevilling af 10 mio. kr. over tre år.

Bilag 1

Aktstykket, som kan findes her:

https://www.ft.dk/RIPdf/samling/20181/aktstykke/aktstk137/20181_aktstk_anmeldt137.pdf

Spørgsmål og svar til aktstykket som kan findes her:

<https://www.ft.dk/samling/20181/aktstykke/Aktstk.137/spm.htm>